

Problem i den kubanska ekonomin och planerade åtgärder

Problem i den kubanska ekonomin och korrigering av fel

Detta är andra delen av två. I den första behandlades Kubas folkdemokrati. (<https://svensk-kubanska.se/folkdemokrati-pa-kuba/>)

I detta avsnitt diskuteras brister och åtgärder i den krisande kubanska ekonomin. Skribent är Charles McKelvey: ?Jag är influerad av svart nationalism, den katolske filosofen Lonergan, Marx, Wallerstein, antiimperialism och den kubanska revolutionen. Sedan jag gick i pension som universitetslärare 2011 har jag ägnat mig åt att läsa och skriva om världsfrågor.?

Ekonomin var det centrala temat för diskussioner, analyser och förslag vid Folkmaktens Nationalförsamlings session den 18-22 december 2023. Viktiga presentationer och inlägg om den kubanska ekonomin gjordes av Kubas president Miguel Díaz-Canel, premiärminister Manuel Marrero Cruz, vice premiärminister och ekonomiminister Alejandro Gil, och ordförandena i olika kommissioner.

Det erkändes att Kuba idag har allvarliga ekonomiska problem, och att det finns ett missnöje bland folket till följd av detta. Orsakerna till den ekonomiska krisen betonades. Den främsta orsaken är USA:s intensifierade blockad, särskilt upptagandet av Kuba på en lista över länder som påstås stödja terrorism, vilket gör det möjligt för USA att blockera banker och företag i tredje land från att genomföra finansiella och kommersiella transaktioner med Kuba. Dessutom har inkomsterna från turismen, som är landets viktigaste näring, minskat avsevärt till följd av covid-19 och den globala ekonomiska krisen. Turismen kommer att avsluta 2023 med 2.240.000 besökare, vilket är en ökning med 50% jämfört med 2022, men siffran är 64% av vad som uppnåddes 2019. Dessutom har priset på nickel, en viktig kubansk exportvara, sjunkit och priserna på importerade livsmedel stigit.

Konsekvenserna av denna dynamik är mångfacetterade. De slutliga siffrorna för år 2023 kommer att visa en nedgång i ekonomin på 1-2%. Det finns inte tillräckligt med utländsk valuta, vilket begränsar importen av petroleum, gödningsmedel, utrustning och förnödenheter som är nödvändiga för nationell jordbruks- och lättindustriproduktion och för energisystemet. Produktionen av livsmedel, majs, fläskkött, mjölk och ägg minskade från 2022 års nivåer, påverkad av otillräckligt med gödningsmedel och petroleum. Tillhandahållandet av produkter för den subventionerade månatliga familjekorgen har störts, liksom elproduktionen. Det finns ett underskott i statsbudgeten, orsakat av fortsatta statliga subventioner för nödvändiga livsmedel och detaljhandelsvaror i kombination med en minskning av statens inkomster. Det råder monetär instabilitet, där den officiella växelkursen för den kubanska peson är mycket högre än dess värde på den informella marknaden. Detta leder till att många detaljhandelsvaror säljs och köps på

den informella marknaden, utanför banksystemets reglering och kontroll, vilket leder till spekulativa priser, försäljning av varor långt över deras faktiska värde.

Spekulativa priser är inte den enda källan till inflation, eftersom det finns ett lågt utbud av varor i förhållande till efterfrågan, vilket är den grundläggande källan till inflation i alla ekonomier. Inflationstakten är 30 % för 2023, vilket är lägre än den var 2022 (39 %) och 2021 (77 %), men den ligger kvar på en nivå som framkallar en nedgång i levnadsstandarden och missnöje bland folket. Inflationen är koncentrerad till den icke-statliga sektorn och till livsmedelspriserna, som främst produceras i den icke-statliga sektorn.

Den främsta orsaken till dessa problem är USA:s blockad, en faktor som den kubanska regeringen inte har någon kontroll över. Regeringen utgår från att blockaden kommer att fortsätta på obestämd tid, och den har utarbetat en plan som tar upp de faktorer som ligger under regeringens kontroll.

Regeringens ekonomiska plan har under de senaste åren betonat behovet av att öka den nationella produktionen, både inom jordbruket och den lätta industrin, och i detta syfte har den utökat utrymmet för privata företag och konstitutionellt erkänt privat egendom som en form av egendom i sitt socialistiska ekonomiska system, som verkar under statens reglering och kontroll. För närvarande har det kubanska ekonomiska systemet 17.429 ekonomiska företag (2.513 statliga, 9.652 små och medelstora privata företag, 5.138 kooperativ och 106 blandade statliga/privata). De statliga företagen är dock mycket större och står för 92% av försäljningen och 75% av exporten. Enligt planen ska produktionskapaciteten utökas genom att privata och medelstora företag beviljas licenser inom högt prioriterade sektorer för produktion och handel, vilket minskar beroendet av att använda utländska valutor för att importera livsmedel, lätta industrivaror och förnödenheter för produktionen. Och planen syftar till att öka produktionen i de naturliga kubanska exportindustrierna turism, socker, rom och tobak, och därmed generera mer utländsk valuta, som kan användas för att investera i produktionskapacitet.

Som omedelbara åtgärder i samband med den nuvarande nödsituationen kommer tullar på import av socker, rom och tobak att införas för att underlätta försäljningen av dessa produkter på den kubanska hemmamarknaden, där de är mycket populära. Och den försöker utöka den nationella produktionen av utrustning och förnödenheter som är nödvändiga för den nationella produktionen, genom kreativa strategier för lokal produktion, kreativa nya tillämpningar av vetenskap och teknik och identifiering av nya källor för utländska investeringar. Regeringen kommer att fortsätta på den inslagna vägen med att godkänna nya små och medelstora privata och statliga företag, men den kommer att göra det med större uppmärksamhet på reglering och kontroll av företagen, för att säkerställa att de arbetar i enlighet med den nationella planen när det gäller att öka den nationella produktionen inom prioriterade områden.

Omkring 80 procent av den nationella jordbruksproduktionen utförs av kooperativ, oberoende jordbrukare och andra former av icke-statlig egendom, medan 20 procent utförs av statliga företag. Detta är en följd av jordbruksreformerna under 1960- och 1990-talen. Regeringen styr produktionen genom avtal med de icke-statliga företagen, där det anges vilka produkter de ska producera, i vilken mängd och till vilka priser. På detta sätt erhåller regeringen livsmedelsprodukter som den säljer till folket till subventionerade priser. Regeringen har tidigare meddelat att den gradvis kommer att övergå från att subventionera varor till att subventionera de mest behövande personerna, men den har inte gjort några större framsteg när det gäller att genomföra detta.

Premiärminister Manuel Marrero Cruz rapport till nationalförsamlingen väckte störst uppmärksamhet på grund av sin omfattande karaktär, tillkännagivandet av flera nya åtgärder, uppmaningen att rätta till fel och tillkännagivandet av ett mer aktivt ekonomi- och planeringsministerium och finans- och prisministerium för att säkerställa efterlevnaden av de tillkännagivna åtgärderna.

Premiärministern fördömde bristen på genomförande av den ekonomiska politik som antagits av regeringen och godkänts av nationalförsamlingen. Han förklarade att ministrarna i regeringen har "en hög nivå av missnöje" för att inte ha gjort ytterligare framsteg för att minska effekterna av USA:s blockad och den globala ekonomiska krisen. Det finns många brister, förklarade han, som minskar effektiviteten i den antagna ekonomiska politiken. Han förklarade att "vi behöver ett starkare ministerium för ekonomi och planering", och vi behöver stärka arbetet i ministeriet för finanser och priser, för att övervinna svårigheter, som höga priser, och "korrigera politik som inte har gjort det möjligt för oss att gå framåt". Enligt honom finns det "akuta snedvridningar som bryter mot

landets institutionalitet och regelverk".

Premiärministern nämnde exempel; Landet har under det senaste året inte gjort några framsteg när det gäller att generera inkomster genom ökad export, trots resolution 115 från 2020, som innebar decentralisering av växelkursen, vilket gav privata och blandade företag självständighet att fastställa växelkursen i internationella transaktioner. Detta har dock inte lett till ökad export, diversifiering av ekonomin eller större utländska investeringar, utan det har skapat snedvridningar. Resolution 115 måste upphävas, konstaterade han.

Dessutom, förklarade premiärministern, finns det brister i kontrollen av jordbruksmark genom kontrakt mellan staten och produktiva icke-statliga enheter. Det förekommer bristande efterlevnad och överträdelser av avtalen. Och det finns ingen adekvat förvaltning av skattesystemet, vilket skapar en situation där skatteflykt genom underrapportering av inkomster är normen.

Det har därför uppstått en situation där det statliga handelsmonopolet har ersatts av icke-statliga aktörer, som utvecklar verksamheter utanför statens kontroll och tillämpar oskäligen och spekulativa priser. Den icke-statliga sektorns priser grundar sig på en växelkurs som fastställts genom olaglig valutaväxling, vilket innebär en devalvering av den kubanska peson.

Dessutom har de regionala och kommunala regeringarna inte alltid utövat sina befogenheter att styra utvecklingen av det ekonomiska och sociala livet inom sina territorier. Man har inte i tillräcklig utsträckning tagit itu med olagligheter, korruption och social disciplinlöshet.

Vi måste uppnå, förklarade premiärministern, en förståelse för de säkraste resurser som står till vårt förfogande för att öka produktionen och för att öka efterfrågan i förhållande till utbudet. Vi måste arbeta mer och arbeta väl.

Premiärministern noterade också att regeringen under det senaste året har strävat efter att förbättra utrikeshandelsministeriets arbete. Dessa ansträngningar har burit frukt, och nya projekt för utländska investeringar i områden med hög prioritet för den nationella produktionen befinner sig nu i ett tidigt skede av genomförandet, och ytterligare förslag från utländska investerare har lagts fram.

Regeringen och nationalförsamlingen bekräftade sitt åtagande om kostnadsfri hälso- och sjukvård och utbildning, och tillkännagav att en bonus kommer att ges till arbetstagare inom dessa sektorer. Nationalförsamlingen godkände en ny lag om folkhälsa, som bekräftar folkets rätt till fri folkhälsa och definierar läkares, sjuksköterskors och patienters rättigheter och skyldigheter. I lagen fastställs kvinnors rätt till abort, vilket har varit praxis sedan 1965 men aldrig kodifierats i lag. Den ger särskild uppmärksamhet åt kvinnors, barns och äldres hälsobehov, och den tar upp rättigheterna för familjer till sjuka personer. Dessutom bekräftas alla medborgares rätt till en värdig död.

Premiärministerns budskap bekräftades på nytt av president Diaz-Canel, som i sitt avslutande tal till nationalförsamlingen förklarade följande:

Denna sista session i 2023 års församling kan markera början på en ny trend i den kubanska ekonomins beteende. Att korrigera djupgående snedvridningar och strukturella avvikelser som hindrar ekonomiska resultat är ett ledord för att övervinna den mycket komplexa situation vi står inför idag på grund av de kombinerade effekterna av USA:s inringning, krisen i internationella ekonomiska relationer och våra egna misstag. Återigen kommer allt att bero på vår förmåga att korrekt genomföra och implementera de åtgärder som anges här.

Precis som vi har erkänt fel i utformningen av den ekonomiska planen och dess otillräckliga genomförande, har vi ifrågasatt godkännandet av nya ekonomiska aktörer utan precision när det gäller handlingsreglerna, vilket skulle ha kunnat undvika många avvikelser.

Det är också viktigt att påpeka att bristen på kontroll och försvar av de normer som godkänns och den otillräckliga funktionen hos de statliga enheter som ansvarar för att genomföra dem har förstärkt felet. Det är nu dags att gå vidare med en gradvis korrigerande.

Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt livsmedelsproduktionen, för att lokalt lösa behoven i varje territorium; att återhämta turismen; att stoppa nedgången i sockerindustrin; och att ta kontroll över valutan och omorganisera det finansiella systemet, garantera nivåer av självfinansiering och hantering av utländsk valuta till dem som genererar dem.

Jag tänker inte uppehålla mig vid dessa frågor ytterligare, eftersom de redan har utvecklats i stor utsträckning av premiärministern och ekonomiministern. Det är nu upp till oss att skapa förutsättningar för genomförandet av besluten, förklara, argumentera och framför allt se till att vart och ett av dem tjänar det högre syftet att övervinna landets ekonomiska svårigheter.

Så viljan att arbeta påtvingas oss, tillsammans med iver att gå vidare, viljan att förbättra och den djupa övertygelsen om att vi kommer att segra!

231223 Charles McKelvey (ZT)

[Rectifying errors in economic policy](#)

HÄV BLOCKADEN MOT KUBA!

Bli en del av solidaritetsrörelsen!

Bli medlem i Svensk-Kubanska!

Eller skicka ett bidrag till Stödfonden

Ange namn, e-post, adress och skicka 300 kr för ett års medlemskap (150 för pensionärer, arbetslösa och studerande)

Swish 123 589 0975 eller Pg 40 54 11 ? 0

Bidrag till insamlingen ?Mediciner till Kuba?

PG 23 57 15 ? 0 ELLER Swish 123 182 37 72